

www.vcmstudy.ir

یادداشت
نفت و گاز، پتروشیمی

توسعه یکپارچه زنجیره ارزش نفت و گاز و اقتصاد ملی

تاریخ انتشار: ۱۹ بهمن ۱۳۹۶

رشد قدرت ارزی کشور در جهت توسعه اقتصادی آن، جز با افزایش درآمد و کاهش هزینه های ملی امکان پذیر نیست. افزایش درآمدهای صادراتی و کاهش هزینه های واردات، روش های مختلفی دارد که بسته به اقتضائات هر بخش از اقتصاد مورد بررسی قرار می گیرند. یکی از مهم ترین و راهبردی ترین روش های افزایش درآمد در صنعت نفت، توسعه زنجیره ارزش تا صنایع تکمیلی و محصولات نهایی و با ارزش افزوده بالاست. تبدیل نفت و گاز خام به مواد پالایشی و بخصوص شیمیایی می تواند ارزش افزوده بسیار بیشتری نسبت به خام فروشی داشته باشد. البته این موضوع با چالش هایی روبروست زیرا که سرمایه های موجود در کشور محدود بوده و نیاز جاری کشور به درآمدهای حاصل از خام فروشی بسیار زیاد است.

تنظیم صحیح زنجیره ارزش متناسب با خوراک و نیازهای داخلی و خارجی می تواند سودی معادل چند برابر سود خام فروشی را نصیب کشور کند. همچنین این مسأله می تواند چالش هایی نظیر بیکاری را مهار نموده و برای نیروی کار متخصص و جوان کشور بطور مستقیم و غیرمستقیم اشتغالزایی کند. همچنین توسعه یافتگی به صورت صحیح و پایدار از نیازهای کشور ایران در مقابله با تهدیدات خارجی است. موانعی همچون سرمایه گذاری و فقدان دانش داخلی نیز با برنامه ریزی و ریل گذاری صحیح قابل رفع خواهد بود؛ زیرا که کشورهای توسعه یافته نیز خود از طریق گسترش دانش بومی به جایگاه کنونی رسیده اند.

سالانه هزینه های زیادی صرف واردات مواد پالایشی و پتروشیمی به کشور می شود. بعنوان مثال کشور ایران طی ۳۷ گذشته همواره واردکننده بنزین بوده است. همچنین بعضی محصولات خاص پالایشی مانند اکتان افزا را نیز از راه واردات تأمین کرده است. در مورد محصولات پتروشیمی نیز با اینکه ۷۵٪ محصولات تولیدی به صادرات اختصاص می یابد اما بخش بسیار بزرگی از نیاز داخل به مواد شیمیایی و پلیمری از طریق واردات تأمین می شود. گسترش خودکفایی در تمام طول زنجیره ارزش صنعت نفت می تواند از خروج سالانه میلیاردها دلار ارز از کشور جلوگیری نموده و سطح رفاه اجتماعی و خدمات دولتی را افزایش دهد. یکی از مهم ترین موانع گسترش خودکفایی در ایران، فقدان دانش فنی است و این موضوع باعث هدررفت سرمایه زیادی جهت خرید فناوری از خارج می شود. لذا اولین گام برای کاهش هزینه ها و تقویت توان داخلی، توسعه دانش فنی بومی است.

یادداشت

نفت و گاز، پتروشیمی

یادداشت

نفت و گاز، پتروشیمی

VCMStudy.ir

www.vcmstudy.ir

مرکز مطالعات زنجیره ارزش معتقدست که برنامه ریزی صحیح و ایجاد بسترهای مناسب جهت سرمایه گذاری با تعریف طرح های ادغام شده بالادستی و پایین دستی و در عین حال مطابق با نیازهای بازار جهانی می تواند روند سرمایه گذاری خارجی در ایران را تسهیل نموده و درآمدهای حاصل از طرح های پایین دستی را افزایش دهد. همچنین سرمایه گذاری؛ زمانی و مالی روی تقویت دانش داخلی از خروج مقادیر زیادی ارز جلوگیری خواهد نمود. در نتیجه ی اجرای سیاست های فوق و با توجه به افزایش درآمدزایی و صرفه جویی در مخارج، می توان انتظار رشد اقتصاد و افزایش سطح رفاه و خدمات در کشور را داشت. این نکته را باید مورد توجه قرار داد که سیاست های اقتصادی زمانی اثربخش خواهند بود که دارای دو رکن یکپارچگی (Integration) و هماهنگی (Coordination) باشند. لذا تک وجهی و بخشی دیدن توسعه، امری است که سال ها مورد سعی و خطا قرار گرفته و نتوانسته است که کشور را در مسیر صحیح و سریع پیشرفت قرار دهد. توسعه یکپارچه و پایدار زنجیره ارزش نفت و گاز نیاز به برنامه ریزی سیستمی (آینده نگری + جامع نگری) دارد.

www.vcmstudy.ir

امیدواریم از مطالعه این سند، استفاده مفید برده باشید
نقطه نظرات، انتقادات و پیشنهادات خود را از طریق ایمیل زیر با ما در میان بگذارید
VCMStudy@gmail.com